

Phẩm 26: THEO THỨ LỚP

Luận giả hỏi: Có người nói Tứ Đế theo thứ tự mà thấy (nhận thức) lại có người bảo thấy cùng một lúc.

Hỏi: Do nhân duyên gì, mà nói thấy theo thứ lớp hay thấy cùng một lúc?

Đáp: Theo thứ lớp để thấy. Như trong kinh dạy: Nếu có người thấy Tập thế gian, liền diệt trừ được chấp “không có” (vô kiến). Thấy Diệt thế gian, liền diệt trừ được chấp “có” (hữu kiến). Phải biết hai tướng Tập, Diệt khác nhau. Lại nếu có người biết, các tướng Tập vốn có, đều là tướng Diệt, thì gọi là xa lìa cấu uế, đạt được pháp nhãn thanh tịnh. Lại nói: Người trí tuệ nhạy bén, thì sẽ xả bỏ dần các việc bất thiện; như thợ luyện vàng, lọc bỏ các tạp chất. Như trong kinh Lưu Tận dạy: “Người nào, có khả năng thấy biết, thì các lậu được tận trừ. Hành giả không tự biết, chứ mỗi ngày các lậu (phiền não) tiêu mòn dần, nhờ thường tu tập, nên hết sạch các lậu. Lại nữa, Phật dạy: Ở trong các Đế, có thể phát sinh nhãn trí minh tuệ. Trong Khổ đế ở cõi Dục có hai, sắc và vô sắc có hai. Tập đế cũng vậy. Lại như trong kinh, Phật tự nói: Dần dần thứ lớp thấy được Đế, như người trèo thang, theo thứ lớp mà trèo lên. Do những kinh này, nên biết Bốn đế chẳng phải cùng một lúc mà đạt được. Lại nữa, các phiền não cũng có trong Bốn đế, trong đó cũng có bốn loại tà hạnh: Không Khổ, không Tập, không Diệt, không Đạo. Cho nên, trí vô lậu cũng phải tuần tự tu tập bốn pháp chánh hạnh. Lại nữa, hành giả tâm nên quyết định phân biệt. Đây là Khổ, đây là nhân của Khổ, đây là Diệt khổ, đây là Đạo diệt khổ. Nếu nhất tâm trong một lúc, thì làm sao phân biệt chắc chắn như vậy. Thế nên phải biết là theo thứ tự mà thấy biết, chứ chẳng phải trong một lúc.

Phẩm 27: TRONG MỘT LÚC

Có người nói Bốn đế cùng một lúc thấy được, chứ chẳng phải theo thứ tự. Ông nói: Thấy Tập thế gian, liền diệt trừ được chấp “không có”. Thấy Diệt thế gian, liền diệt trừ được chấp “có”; vậy là hủy hoại tự pháp. Vì nếu như thế, thì cũng chẳng nên cần mười sáu tâm, mười hai hành để được đạo. Ông lại nói: Biết tướng Tập vốn có đều là tướng Diệt, thì đắc Pháp nhãn. Nếu vậy, phải dùng hai tâm mà đạt đạo: Một là tâm Tập, hai là tâm Diệt, nhưng đâu phải vậy! Ông lại nói: Trí nhạy bén dần dần sẽ loại bỏ các điều ác. Cũng không cần thế, dùng mười sáu tâm thôi. Như ông đã dẫn Kinh Lưu Tận dạy: Người nào biết được các sắc v.v..., thì người ấy hết các lậu”. Như thế, phải cần có vô lượng tâm, chứ chẳng phải chỉ mười sáu tâm. Như ông nói: Nhân trí minh tuệ đó, Đức Phật tự nói: Ở trong bốn Đế đạt Nhân trí minh tuệ, mà chẳng nghe nói về thứ tự mười sáu tâm. Ông lại nói: Phật tự nói ra, dần dần thứ lớp thấy Đế, như người trèo thang. Tôi chẳng học Kinh này, dù có, cũng nên bỏ; vì không thuận với pháp tướng. Vả lại như ông nói: Bốn thứ tà hạnh thì đối với năm uẩn...cũng phải là tà hạnh; tùy theo chỗ tà hạnh đều nên sinh trí. Như vậy thì chẳng nên, chỉ dùng mười sáu tâm đắc đạo. Ông lại nói: “Nên quyết định phân biệt”, thì đối với sắc... cũng nên phân biệt; vậy nên không phải chỉ có mười sáu tâm. Vả lại, hành giả không đắc các đế, mà chỉ có một đế. Nghĩa là thấy Khổ diệt, gọi là mới đầu đắc đạo. Vì thấy các nhân duyên của pháp... nên hành giả từ pháp Noãn... dần dần thấy thật, diệt thật, sau cùng mới thấy Diệt đế; nên gọi là đắc đạo.
